

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо вдосконалення обліку внутрішньо переміщених осіб та забезпечення прав дітей, народжених після внутрішнього переміщення

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 1 липня 2026 року № 4924-IX такі зміни:

1. У статті 1:

1) пункт 2 частини першої викласти в такій редакції:

«2) внутрішньо переміщена особа – громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яка була змушена покинути своє місце проживання внаслідок або з метою уникнення негативних наслідків збройної агресії, збройного конфлікту, воєнних (бойових) дій, тимчасової окупації, терористичних актів, диверсій, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини або надзвичайних ситуацій та перемістилася у межах території України, а також дитина, народжена після внутрішнього переміщення одного чи обох батьків, якщо на день її народження хоча б один із батьків перебував на обліку внутрішньо переміщених осіб, а у разі смерті, оголошення померлим, визнання безвісно відсутнім або зникнення безвісти за особливих обставин такого з батьків до народження дитини – якщо він перебував на такому обліку до настання відповідної обставини;»;

2) пункт 6 частини першої викласти в такій редакції:

«6) покинуте місце проживання внутрішньо переміщеної особи – адреса задекларованого або зареєстрованого місця проживання (перебування), а за відсутності такої адреси або у разі її невідповідності фактичному місцю проживання – адреса фактичного проживання особи на момент внутрішнього переміщення;».

2. У статті 6:

1) абзац другий частини другої викласти в такій редакції:

«Взяття особи на облік за адресою проживання у населеному пункті, дату завершення тимчасової окупації якого не визначено, не здійснюється. Тимчасова окупація населеного пункту після взяття особи на облік не припиняє такого обліку, облікова справа передається органу за новим місцем проживання без повторного підтвердження підстав, передбачених частиною третьою цієї статті.»;

2) частину третю викласти в такій редакції:

«3. Підставою для взяття на облік внутрішньо переміщеної особи є факт її переміщення з території, на якій виникли обставини, внаслідок або з метою уникнення негативних наслідків збройної агресії, збройного конфлікту, воєнних (бойових) дій, тимчасової окупації, терористичних актів, диверсій, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини або надзвичайних ситуацій, у межах території України. Для дитини, зазначеної у частині п'ятій цієї статті, підставою для взяття на облік є обставини, визначені такою частиною.

Зазначені обставини вважаються загальновідомими і такими, що не потребують доведення, якщо інформація про них міститься в офіційних звітах (повідомленнях) Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Міжнародного руху Червоного Хреста та Червоного Півмісяця, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту, розмічених на офіційних вебсайтах зазначених організацій та установ, або якщо щодо таких обставин уповноваженими державними органами або судом прийняті відповідні рішення.

Відсутність території, на якій розташоване покинуте місце проживання особи, у переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, сама по собі не може бути підставою для відмови у взятті особи на облік внутрішньо переміщених осіб за наявності інших доказів, що підтверджують обставини її внутрішнього переміщення.»;

3) частину п'яту викласти в такій редакції:

«5. Дитина, народжена після внутрішнього переміщення одного або обох її батьків, має право на взяття на облік внутрішньо переміщених осіб, якщо на день її народження хоча б один із батьків перебував на такому обліку. Якщо до народження дитини той із батьків, який перебував на обліку внутрішньо переміщених осіб, помер, був оголошений померлим або зник безвісти за особливих обставин, дитина має право на взяття на облік за умови, що такий із батьків перебував на обліку внутрішньо переміщених осіб до настання відповідної обставини. Діти осіб, взятих на облік внутрішньо переміщених осіб на підставі цієї частини, не набувають права на взяття на облік лише з цієї підстави.»;

4) пункт 3 частини сьомої викласти в такій редакції:

«3) відсутність підтвердження факту проживання особи на території, з якої здійснено внутрішнє переміщення, крім випадку взяття на облік дитини відповідно до частини п'ятої цієї статті;».

3. Частину першу статті 8 викласти в такій редакції:

«1. Витяг з Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб є документом у паперовій або електронній формі, що підтверджує взяття особи на облік, підставу та стан такого обліку, а також її поточне місце проживання. У витягу щодо дитини, взятої на облік відповідно до частини п'ятої статті 6 цього Закону, зазначається підстава взяття на облік без зазначення відомостей про особисте переміщення такої дитини або її проживання за покинутим місцем проживання одного чи обох її батьків.».

4. Після частини другої статті 10 доповнити новою частиною третьою в такій редакції:

«3. Зняття з обліку одного чи обох батьків після взяття дитини на облік, а також смерть, оголошення померлим, визнання безвісно відсутнім, набуття статусу особи, зниклої безвісти за особливих обставин, або позбавлення батьківських прав одного чи обох батьків не є самостійною підставою для зняття з обліку дитини, взятої на облік відповідно до частини п'ятої статті 6 цього Закону. Зняття такої дитини з обліку здійснюється окремо за наявності підстав, установлених цим Законом.».

У зв'язку з цим частини третю і четверту вважати відповідно частинами четвертою і п'ятою.

5. Частину другу статті 17 викласти в такій редакції:

«2. Діти, які є внутрішньо переміщеними особами, а також інші діти внутрішньо переміщених осіб, мають право на здобуття дошкільної та повної загальної середньої освіти за місцем їх фактичного проживання. Відсутність задекларованого або зареєстрованого місця проживання чи витягу з Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб не може бути підставою для відмови у зарахуванні дитини до закладу освіти.».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, але не раніше дня набрання чинності Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 1 липня 2026 року № 4924-IX.

2. Установити, що:

документи про взяття на облік дітей, народжених після внутрішнього переміщення, видані до набрання чинності цим Законом, є чинними та не потребують заміни;

облік таких дітей та призначені з урахуванням їх наявності виплати продовжуються без повторного звернення, повторного доведення обставин і повернення правомірно отриманих сум.

3. Кабінету Міністрів України протягом двох місяців з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
забезпечити приведення нормативно-правових актів центральних та місцевих органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом.

**Голова
Верховної Ради України**

Р. СТЕФАНЧУК



ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Ткаченко Максим Миколайович
Сертифікат: 3FAA9288358EC0030400000069DE2E00C643DC00
Дійсний до: 04.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
25д9/1-2026/217192 від 15.09.2026



2340005